

Geinundeerd bollenland en vogels

Reinder Genuit

Halverwege de jaren 80 van de vorige eeuw kwam het toepassen van chemische grondontsmetting in de bollenteelt onder invloed van de milieubeweging steeds meer onder druk te staan. Een teler uit Breezand in het noordelijk zandgebied wist van horen zeggen dat er in de jaren na de oorlog in de Wieringermeer enkele jaren redelijk ziektevrij geteeld kon worden en dat de reden hiervan gezocht moest worden in het feit dat de polder in 1944 onder water was gezet. Na enig experimenteren en onderzoek bleek de methode zeer effectief voor het bestrijden van een groot aantal ziekten en plagen in de bloembollenteelt. Vooral is het erg goed geschikt voor het bestrijden van nematoden (aaltjes); dit zijn wormpjes die parasitair op wortels en andere plantendelen kunnen leven en zeer schadelijk zijn voor de teelt van vele gewassen. Ook verschillende soorten schimmels en wortelonkruiden, zoals akkerdistel, worden door het onderwater zetten van land goed bestreden.

Dit inunderen vindt plaats nadat de gewassen in de zomer gerooid zijn, meestal blijft een perceel zes tot acht weken onder water staan. Indien het zeer schadelijke tulpenstengelaaltje (*Ditylenchus dipsaci*) bestreden moet worden dan moet een perceel zelfs wel tien weken onder water staan voor een afdoende bestrijding.

Doordat deze periode samenvalt met de steltloper trek uit het noorden van Scandinavië kwamen vogelliefhebbers er snel achter dat de onderwater gezette percelen een grote aantrekkingskracht hebben op steltlopers en andere waterminnende soorten. Wil een perceel veel vogels aantrekken dan moet er wel een paar randvoorwaarden zijn voldaan. Het perceel moet het liefst tijdens de periode van

onderwater zetten een keer droogvallen, dit bevordert het ontstaan van slik waar de vogels voedsel in kunnen vinden en de waterstand moet niet te hoog zijn. Door de bodemgesteldheid in de Bollenstreek zal het laatste hier lastig zijn. Om voldoende water op het land te houden is men hier genoodzaakt om te blijven pompen, iets wat in het noordelijk zandgebied minder hoeft.

Dit jaar stonden er in de Bollenstreek meer percelen onder water dan we hier gewend zijn en dat leverde leuke soorten op (meer hierover in de waarnemingenrubriek).

Ook in het Noordwijkse waarnemingsgebied stond een aantal stukken onder water. Mijn dagelijkse fietstocht van Oegstgeest naar de Langervelderslag was dan ook

vaak qua tijd en afstand wat langer, omdat ik iedere morgen een aantal van de stukken afkeek op de aanwezigheid van vogels. Op woensdag 17 augustus fiets ik de Bronsgeesterweg op, waar al een aantal weken een stuk onder water staat, en eigenlijk direct valt me een klein rondtollend vogeltje op tussen de aanwezige Kokmeeuwen. Het zal een Grauwe Franjepoot (*Phalaropus lobatus*) zijn en om hier zeker van te zijn pak ik mijn kijker onder de snelbinders vandaan en het blijkt er inderdaad een te zijn. Via het Rare Bird Alert systeem van Dutchbirding geef ik mijn vondst door en ook bel ik een paar lokale vogelaars zodat ook zij op de hoogte zijn van de aanwezigheid van deze, zeker voor de Bollenstreek schaarse doortrekker. Slechts twee keer eerder is de soort gezien in de streek en dat was op 14 en 15 september 1991 langs de Tespellaan in Noordwijkerhout en op 23 en 24 augustus 1999 langs de Heereweg in Lisse, waar zelfs twee vogels aanwezig waren.

Op 18 augustus maakt de vogel een uitstapje naar een perceel langs de 's Gravendamseweg bij "het Soldaatje". Bas van der Burg vindt de vogel daar 's middags en in de avond wordt hij weer aan de

de Grauwe Franjepoot foto: Reinder Genuit

Bronsgeest gezien. De volgende morgen is de vogel verdwenen bij de Bronsgeest en ook bij Voorhout wordt hij niet meer gezien.

Drie weken later op vrijdag 9 september belt Joost van der Sluis me dat hij een Grauwe Franjepoot heeft gevonden op een perceel aan het Westeinde in Noordwijkerhout. Deze vogel blijft 5 dagen en wordt door vele vogelaars bezocht en kon dankzij de gastvrijheid van de bloembollenteler ook zeer mooi gefotografeerd worden. En zo konden we dit jaar, sinds 12 jaar, weer eens genieten van maar liefst twee Grauwe Franjepoten in de Bollenstreek.